

CVIČENÍ 3

Téma: Souvislost, rozklad na komponenty, vlastnosti orientovaných grafů

Cíle: Aktivní zvládnutí pojmů zavedených v kapitole 2 skriptu, schopnost základního úsudku o vztazích mezi nimi a odvození jednoduchých vlastností.

POZOR: Pokud není explicitě uvedeno jinak, myslíme grafem **neprázdný neorientovaný graf**.

1.	Nechť x a y jsou dva různé uzly úplného grafu K_5 . Určete počet <ul style="list-style-type: none"> • různých cest délky 2 mezi uzly x a y • různých cest délky 3 mezi uzly x a y.
2.	Nechť x a y jsou dva různé uzly úplného grafu K_n ($n \geq 5$). Určete počet různých cest délky 4 mezi uzly x a y .
3.	Nechť x a y jsou dva sousední uzly úplného bipartitního grafu $K_{3,3}$. Určete počet <ul style="list-style-type: none"> • různých cest délky 2 mezi uzly x a y • různých cest délky 3 mezi uzly x a y • různých cest délky 4 mezi uzly x a y.
4.	Nechť x a y jsou dva sousední uzly úplného bipartitního grafu $K_{n,n}$ ($n \geq 3$). Určete počet <ul style="list-style-type: none"> • různých cest délky 2 mezi uzly x a y • různých cest délky 3 mezi uzly x a y • různých cest délky 4 mezi uzly x a y.
5.	Nechť x a y jsou dva nesousední uzly úplného bipartitního grafu $K_{n,n}$ ($n \geq 3$). Určete počet <ul style="list-style-type: none"> • různých cest délky 2 mezi uzly x a y • různých cest délky 3 mezi uzly x a y • různých cest délky 4 mezi uzly x a y.
6.	Silniční síť zahrnuje $2n$ měst a z každého měst vede n silnic do n různých měst. Existuje silniční spojení mezi libovolnými dvěma městy? (Návod: Zkuste použít větu 2.15)
7.	Určete minimální délku kružnice v obecném grafu (se smyčkami), v multigrafu bez smyček a v obyčejném grafu. Čím je omezena maximální délka kružnice v těchto grafech?
8.	Dokažte, že graf, který obsahuje uzavřený tah, obsahuje také kružnici. Platí toto tvrzení pro uzavřený sled?
9.	Nakreslete orientovaný graf reprezentující následující relaci R na množině $\{-2, -1, 0, 1\}$. Zjistěte, zda je R reflexivní, symetrická a tranzitivní. $i R j \Leftrightarrow_{\text{df}} i - j > 1$
10.	Jak poznáme, zda v nějakém orientovaném grafu existuje jen konečně mnoho různých spojení?
11.	Pro zadaný obyčejný orientovaný graf G platí, že každý uzel je počátečním uzlem aspoň jedné hrany a současně i koncovým uzlem aspoň jedné hrany. <ul style="list-style-type: none"> • Je možné z toho odvodit, že graf G obsahuje aspoň jeden cyklus? • Je možné z toho odvodit, že každým uzlem grafu G prochází nějaký cyklus?
12.	Určete maximální počet hran, které může obsahovat obyčejný orientovaný graf o n uzlech, který nemá žádný cyklus.

13 .	Nechť P_1 je spojení z uzlu u do uzlu v a P_2 spojení z uzlu v do uzlu u ($u \neq v$) v orientovaném grafu G . Je možné prohlásit, že graf G pak obsahuje cyklus procházející oběma uzly u a v ?
14 .	Orientovaný graf G' vznikl sjednocením nějakého (orientovaného) grafu G s opačně orientovaným grafem G^- . Bude graf G' silně souvislý?
15 .	Mějme obyčejný orientovaný graf G s n uzly a $n-1$ (orientovanými) hranami. <ul style="list-style-type: none"> • Jaký bude minimální možný počet silných komponent tohoto grafu? • Jaký bude maximální možný počet silných komponent tohoto grafu?
16 .	Předpokládejme, že náhodně orientujeme úplný neorientovaný graf K_n . Jaká bude pravděpodobnost, že vzniklý orientovaný graf bude acyklický?
17 .	Nalezněte orientovaný graf, který je symetrický a tranzitivní, a přitom není reflexivní. Určete obecnou charakteristiku takových grafů.

CVIČENÍ 3 - možná řešení

1.	<p>Nechť x a y jsou dva různé uzly úplného grafu K_5. Určete počet</p> <ul style="list-style-type: none"> různých cest délky 2 mezi uzly x a y: 3 - zbývají 3 možné vnitřní uzly různých cest délky 3 mezi uzly x a y: 6 - pro první vnitřní uzel mám 3 možnosti, pro druhý 2 možnosti, tedy $2 \cdot 3 = 6$
2.	<p>Nechť x a y jsou dva různé uzly úplného grafu K_n ($n \geq 5$). Určete počet různých cest délky 4 mezi uzly x a y. v duchu předchozího příkladu volíme tři vnitřní uzly $V(n-2, 3) = (n-2) \cdot (n-3) \cdot (n-4)$ způsoby</p>
3.	<p>Nechť x a y jsou dva sousední uzly úplného bipartitního grafu $K_{3,3}$. Určete počet</p> <ul style="list-style-type: none"> různých cest délky 2 mezi uzly x a y: 0 - sousední uzly patří do „protilehlých“ tříd uzlů různých cest délky 3 mezi uzly x a y: $4 = 2 \cdot 2$ různých cest délky 4 mezi uzly x a y: 0
4.	<p>Nechť x a y jsou dva sousední uzly úplného bipartitního grafu $K_{n,n}$ ($n \geq 3$). Určete počet</p> <ul style="list-style-type: none"> různých cest délky 2 mezi uzly x a y: 0 různých cest délky 3 mezi uzly x a y: $(n-1) \cdot (n-1)$ různých cest délky 4 mezi uzly x a y: 0
5.	<p>Nechť x a y jsou dva nesousední uzly úplného bipartitního grafu $K_{n,n}$ ($n \geq 3$). Určete počet</p> <ul style="list-style-type: none"> různých cest délky 2 mezi uzly x a y: n různých cest délky 3 mezi uzly x a y: 0 <p>různých cest délky 4 mezi uzly x a y: $n \cdot (n-2) \cdot (n-1)$ jak jsou postupně počty možností volby vnitřních uzlů</p>
6.	<p>Silniční síť zahrnuje $2n$ měst a z každého města vede n silnic do n různých měst. Existuje silniční spojení mezi libovolnými dvěma městy? (Návod: Zkuste použít větu 2.15) Jedná se o situaci popsatelnou neorientovaným grafem s $2n$ uzly, jehož každý uzel má stupeň n, tedy součet stupňů dvou libovolných (tedy i nesousedních) uzlů je roven $2n$. Podle Věty 2.15 je takový graf nutně souvislý.</p>
7.	<p>Určete minimální délku kružnice v obecném grafu (se smyčkami), v multigrafu bez smyček a v obyčejném grafu. Čím je omezena maximální délka kružnice v těchto grafech? Už bylo asi minule: 1, resp. 2, resp. 3, max. délka kružnice bude $\min(H , U)$</p>
8.	<p>Dokažte, že graf, který obsahuje uzavřený tah, obsahuje také kružnici. Platí toto tvrzení pro uzavřený sled? Eliminací kružnic zjištěných při opakovaném průchodu uzlem. Pro sledy neplatí - tam a zpět po hraně - bylo na přednášce.</p>
9.	<p>Nakreslete orientovaný graf reprezentující následující relaci R na množině $\{-2, -1, 0, 1\}$. Zjistěte, zda je R reflexivní, symetrická a tranzitivní. $i R j \Leftrightarrow_{\text{df}} i - j > 1$</p>
10.	<p>Jak poznáme, zda v nějakém orientovaném grafu existuje jen konečně mnoho</p>

.	<p>různých spojení?</p> <p>Nesmí tam být žádný cyklus.</p>
11	<p>Pro zadaný obyčejný orientovaný graf G platí, že každý uzel je počátečním uzlem aspoň jedné hrany a současně i koncovým uzlem aspoň jedné hrany.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je možné z toho odvodit, že graf G obsahuje aspoň jeden cyklus? Ano - z lib. Uzlu postupuju po hranách a někdy se dostanu do uzlu, ve kterém už jsem byl (nemusí to být ten výchozí) • Je možné z toho odvodit, že každým uzlem grafu G prochází nějaký cyklus? Není - příklad cyklus $\rightarrow$ uzel $\rightarrow$ cyklus
12	<p>Určete maximální počet hran, které může obsahovat obyčejný orientovaný graf o n uzlech, který nemá žádný cyklus.</p> <p>Bude to acyklicky orientovaný K_n, ten má $n.(n-1)/2$ hran.</p>
13	<p>Nechť P_1 je spojení z uzlu u do uzlu v a P_2 spojení z uzlu v do uzlu u ($u \neq v$) v orientovaném grafu G. Je možné prohlásit, že graf G pak obsahuje cyklus procházející oběma uzly u a v?</p> <p>není to možné - u a v mohou ležet na různých cyklech</p>
14	<p>Orientovaný graf G' vznikl sjednocením nějakého (orientovaného) grafu G s opačně orientovaným grafem G^-. Bude graf G' silně souvislý?</p> <p>Nebude, pokud výchozí graf nebude (slabě) souvislý.</p>
15	<p>Mějme obyčejný orientovaný graf G s n uzly a $n-1$ (orientovanými) hranami.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jaký bude minimální možný počet silných komponent tohoto grafu? 2 - cyklus a izol. uzel • Jaký bude maximální možný počet silných komponent tohoto grafu? n - např. strom
16	<p>Předpokládejme, že náhodně orientujeme úplný neorientovaný graf K_n. Jaká bude pravděpodobnost, že vzniklý orientovaný graf bude acyklický? $n! / 2^n$, $m = n.(n-1)/2$</p>
17	<p>Nalezněte orientovaný graf, který je symetrický a tranzitivní, a přitom není reflexivní. Určete obecnou charakteristiku takových grafů.</p> <p>Každá komponenta takového grafu bude tvořena úplným orientovaným grafem, pokud obsahuje více než jeden uzel, pak všechny její uzly mají smyčky, izolované uzly/komponenty mohou (ale nemusí) mít smyčky.</p>